

VINGE

Förhandsgranskning av reklam och det grundlagsskyddade förbudet mot censur

Åsa Hellstadius

Informationen i presentationen är allmänt hållen och varken kan eller ska ersätta juridisk rådgivning i det enskilda fallet.
De allmänna villkor som gäller för våra tjänster är tillgängliga på vinge.se.

Tryck- och yttrandefrihetens grundläggande principer

- Portalparagraferna – TF/YGL 1:1
 - Yttrandefrihet – en demokratisk förutsättning.
 - Uttrycka tankar, känslor och åsikter i vilket ämne som helst.
 - Fritt meningsutbyte, fri upplysning och fritt konstnärligt skapande.
- Censurförbudet – TF 1:1 st. 3 / TF 1:8 / YGL 1:11
 - Censur – en yttrande- och tryckfrihetsbegränsning.
 - Frihetsbegränsande i den mån ett yttrande kommer till uttryck i annan än avsedd form (direkt censur).
 - Frihetsbegränsande i den mån ett yttrande aldrig kommer till uttryck (indirekt censur).

Relationen mellan yttrandefrihet och marknadsföring

- Är alla yttranden grundlagsskyddade?
 - Icke-kommersiella yttranden (opinionsbildning, nyhetsförmedling m.m.).
 - Kommersiella yttranden (marknadsföring).
 - Blandade yttranden.
- Gränsdragningsproblem – var går yttrandefrihetens gräns?
 - Uttryckliga undantag
 - Exklusivitetsprincipen
 - Vid oklarhet eller tveksamhet ska grundlagen ges företräde.
 - Censurförbudet

Kommissionens direktivförslag – vad är problemet?

- ”Förslaget innebär att näringsidkare behöver ett förhandsgodkännande av ett ackrediterat organ [...]” (2022/23:FPM80)
- Reglering av näringsidkares kommersiella miljöpåståenden (Art. 10).
 - Å ena sidan ett yttrande.
 - Å andra sidan ett kommersiellt yttrande.
 - Klart i teorin – men var dras gränsen för icke-skyddsvärda yttranden i praktiken?
- I strid med censurförbudet?
- Proportionalitetsprincipen

En titt in i spåkulan

- Förekomsten av konkreta miljöpåståenden minskar.
 - ”[K]onsumenter [...] vill köpa miljövänliga och hållbara produkter [...]”.
 - Risk för indirekt censur (färre miljöpåståenden).
- Förekomsten av abstrakta miljöpåståenden ökar.
 - Näringsidkare uppmuntras till ”kreativitet”.
 - Risk för att otydligheten mot konsumenter ökar, i strid med direktivets syfte.

Tack!

Åsa Hellstadius

Advokat, IP Expert
Intellectual Property

+46 (0)10 614 31 75

+46 (0)70 714 31 75

Asa.Hellstadius@vinge.se

VINGE

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ HELSINGBORG BRYSEL